

Eksaminer med Udmærkelse og maaske har en mangeaarg praktisk Uddannelse, skriger op og siger: Jeg kan ikke staa mig i Konkurrencen med denne Fusker, til Hjælp! Staten maa hjælpe mig mod denne Fusker, der kvæler mig! Det er at vende op og ned paa Tingene. Kan den dygtige Mand ikke staa sig mod Fuskeren, skulle vi altsaa kaldes til Hjælp, fordi en Fusker søger at fuske ham i Haandværket. Det er det, der ligger til Grund for hele Ideen om tvungne Fagprøver. Naturligvis, hvis de saakaldte Fuskere ad mere eller mindre malhønet Vej kunne skaffe sig Kammerater, der ville hjælpe dem under den almindelige Løn, og derved kunne levere billigere Arbejde, som det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen) i Gaar omtalte tidligere havde været Tilfældet, ere Konkurrencevilkårene ulige; men naar det er ophørt, og det er vistnok rigtigt, saa er Forholdet her ganske simpelt det, at det er en Konkurrence mellem den dygtige Haandværker og Fuskeren. Og saa skulde Lovgivningsmagten sættes i Bevægelse for at hjælpe den dygtige Mand mod Fuskeren. Saa er der dernæst Klagen over, at Haandværkeren, det vil sige den Mand, der væsentlig arbejder med sin egen personlige Kraft, med sine Svendes Kraft, med Haandkraft, ikke kan staa sig over for Fabrikanten, for den Mand, der anvender Maskineri i stor Stil, som fabrikkerer i Massevis og derved kan fabrikere billigere. Det kaldes vi ogsaa til at hjælpe paa. Jeg siger dertil, at hvis en Vare virkelig kan produceres billigere og lige saa godt i Massevis og ved mekaniske Midler, ved Maskinkraft, og bedre endogsaa end ved Haandkraft, vilde det være en taabelig Gerning, om vi vilde forsøge at forhindre det, som simpelthen er en Naturlov. Man har set lignende i Verden før, den Gang Maskinerne mere og mere kom i Brug. Da var der, saa vidt jeg husker, Arbejdere i England, der rottede sig sammen og sloge Maskinerne i Stykker og talte om denne skammelige Konkurrence, disse Maskiner kom til at gøre den fri, engelske Arbejder, og de påkaldte vist ogsaa Statens Hjælp den Gang. Saadan er det ogsaa her. Haandværkerne sige: Det, som hidtil har været Genstand for mit Haandværk, og som jeg har produceret, produceres nu til Dags ved Hjælp af mekaniske Midler, ved Maskineri, billigere, end jeg kan gøre det, Staten maa hjælpe mig, jeg bliver skubbet ud af Konkurrencen. Her er netop et af de Tilfælde, hvor vi hverken

kunne eller ville hjælpe. Man maa acceptere Kendsgerningerne og sige: Kan det produceres billigere paa den og den Maade, maa Haandværkerne se at slaa ind paa noget andet, hvor han har de Fordele, der følge af, at hans egen Intelligens og manuelle Færdighed kunne gøre sig gældende over for mekanisk Fabrikation og Masseproduktion. Vi have ikke givet Haandværkerne Brev paa, at de til evige Tider eller deres Levetid ud skulle blive ved med at arbejde i de samme Brancher. Viser det sig, at de have begyndt paa noget i deres Ungdom, som det paa Grund af Forandring i hele Fabrikationen og Fremstillingsmaaden ikke længer kan betale sig at producere, maa de slaa om i en anden Branche, men i Stedet for at lette dem denne Overgang, gøre vi dem det vanskeligt ved kun at give dem Næringsbevis i én Branche, de maa ikke faa i flere. Det er en umotiveret Indskrænkning i den Mands Næringsvirksomhed, at man søger en Gang for alle at slaa ham ind paa en Vej, hvor han skal blive. Det er ganske naturligt, at saa klager han op, naar det viser sig, at Forholdene udvikle sig saaledes, at han ikke kan komme frem ad den Vej. Dertil kommer nu, som det ærede Medlem for 6te Kreds meget rigtigt fremhævede i Gaar, at hele Grænsen mellem Fabrikvirksomhed og Haandværk jo er fuldstændig flydende, for heldigvis gaar det mere og mere op for Haandværkerne, at de skulle tage en fornuftig Nytte af de mekaniske Hjælpe-midler, Maskinerne, og der ere de komne meget godt med, selv om man ikke vil kalde dem Fabrikanter, hvad de i Virkeligheden i mange Tilfælde ere. Jeg vil naturligvis ikke dermed sige andet end, at, hvis der virkelig i den nuværende Næringslov kan paavises, at der paaligger det egentlige Haandværk Indskrænkninger, der ikke kendes i Fabrikvirksomheden, skal man naturligvis hæve disse Indskrænkninger og lade Haandværkerne nyde samme Frihed og samme Ret som Fabrikanterne. Maaske er der, som det ærede Medlem for 6te Kreds i Gaar fremhævede, enkelte Tilfælde, hvor saadant finder Sted, men der kunne vi sikkert alle blive enige. Jeg er derimod mod at hjælpe ved kunstige Midler og mod at søge at bringe alle ned til det samme Lavmaal, hvor Folk ikke maa benytte de Chancer, der byde sig paa Grund af deres Energi, Flid og Dygtighed til at komme op og udvide deres Forretning, det, som jeg før kaldte at lægge Folk paa Prokrustessengen. Har Haandværket ikke andre Klager, tror jeg, at disse